Rubai

İki Aylık Rubai ve Şiir Kültürü Dergisi
Yıl: 3 • Sayı: 18 • Kasım/Aralık 2023

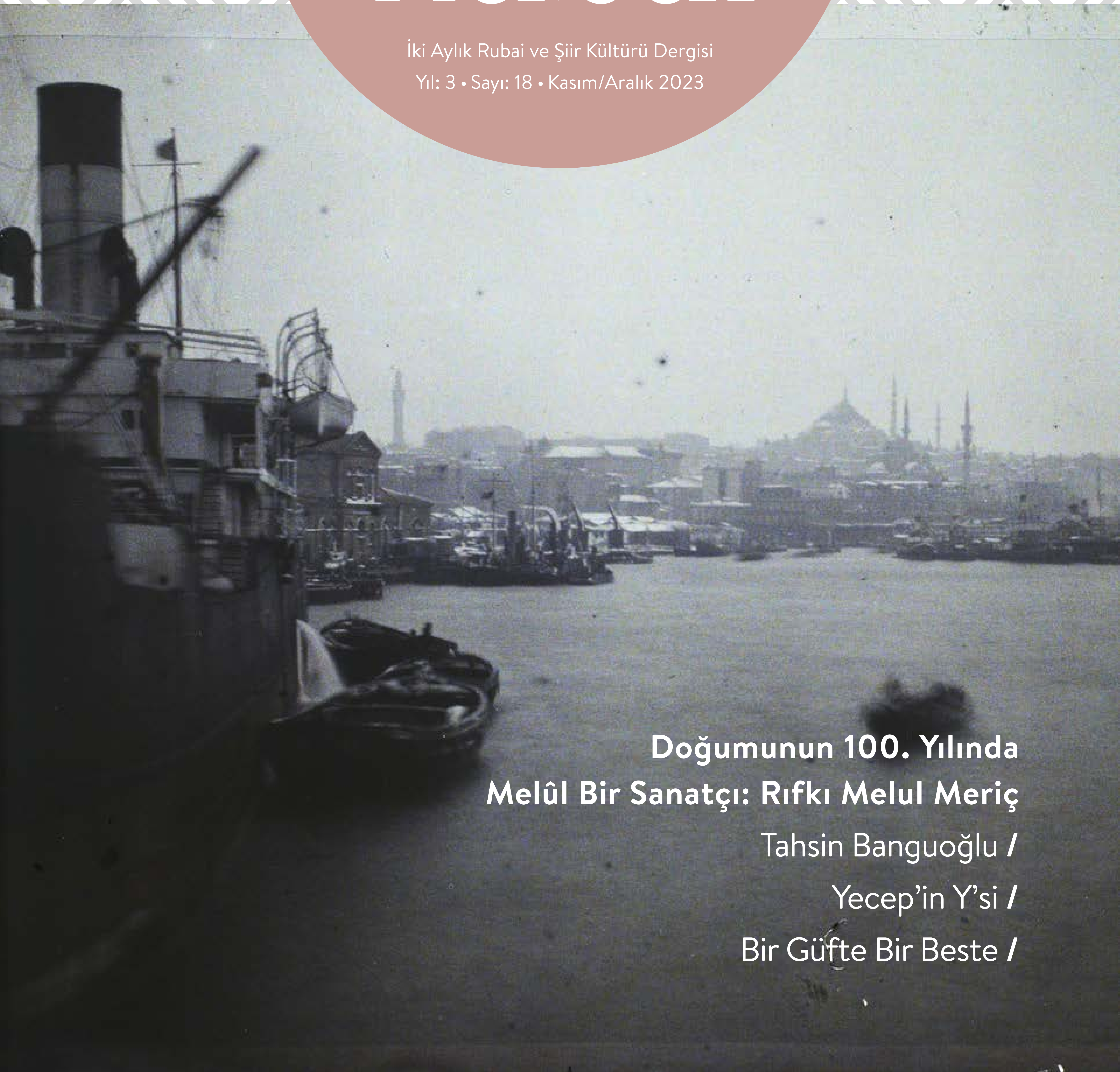

Doğumunun 100. Yılında
Melûl Bir Sanatçı: Rıfkı Melul Meriç

Tahsin Banguoğlu /

Yecep'in Y'si /

Bir Güfte Bir Beste /

Çağının Tanığı Şair

Rubainin Değerli Dostları,

Yeniden merhaba.

Sizi üçüncü yılın son sayısıyla, 18. sayımızla selamlıyoruz.

Kavuşturana şükranla.

Dünya büyük bir buhran geçiriyor. İhtirasları yönetiyor insanları. Devlet ve millet savaşları insanlık savaşlarına evriliyor. İnsan yok ediliyor, insan onuru acımasızca, pervasızca, küstahça çiğneniyor. İnsan görünümlü vahşi yaratık, eylemleriyle kıyameti çağırıyor. Göğüs kafesinin altında kalp taşıyan, hayatının hiçbir ânında vicdanını vestiyere bırakmayan insanların, özellikle de şairlerin buna kayıtsız kalması mümkün mü?

Şair çağının tanığıdır. Fildişi kulede oturup bir kuğu şarkısı söylemekle yetinemez. Etrafında olup bitenlerle ilgilenmek, dünya kan gölüne çevrilirken hiç olmazsa katledilen insanlık için ille de masum çocuklar için ağıtlar yakmak gibi bir sorumluluğu olmalı.

Şuara 224-227'de çizilen şair portrelerine tekrar tekrar bakmak gerekir: "*Şairlere gelince, onlara da yoldan sapanlar uyar. Onların her vadide şaşkın şaşkın dolaştıklarını ve gerçekte yapmadıkları şeyleri söylediklerini görmez misin? Ancak iman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlar, Allah'ı çokça ananlar ve haksızlığa uğratıldıktan sonra kendilerini savunanlar başkadır. Haksızlık edenler, neye nasıl dönüşeceklerini (başlarına nelerin geleceğini) yakında görecekler.*"

Vicdan sahibi şairlere çizilen hedef bellidir. Öyleyse haksızlık karşısında sesini yükseltmek, bir vicdan borcudur.

Zulüm devam etmez elbette. Ama zulme başkaldıran şiir devam etmeli.

"Neredesin dünya?" demeli. "Neredesiniz insana hak hukuk biçen simsarlar?" diye haykırmalı.

"Bu ölüm belgeselleri size seyirlik oyunlar gibi mi gelecek; katliamlara, soykırımları karşı söylenecek sözünüz, ürperecek kahrolası bir tüyünüz olmayacak mı?" diye sormalı.

Bugün son sözü haksızlık karşısında susmayan bir modern/postmodern zaman dervişi şair Ekrem Kılıç (1944-2018) söylesin:

Haksızlık karşısında eğer susmazsan
"Dilsiz şeytan" demez Nebiyy-i Zîşân
Toplar gibi gürle, ses verip ayyûka;
Haykır zâlime ve zulme sen, ey insan!

Tekrar buluşmak ümidiyle.

Bismillah.

Rubai

İki Aylık Rubai ve Şiir Kültürü Dergisi
Yıl: 3 • Sayı: 18 • Kasım/Aralık 2023

www.rubaidergisi.com

Yayın Yönetmeni : Ahmet Ziya Kahraman
Yayın Danışmanı : Tacettin Şimşek
Son Okuma : İbrahim Duran
Web Geliştirici : Adil Bayram

Kapak : Actuelle Istanbul (Albert Khan Koleksiyonu-A37595)

Şiirlerin ve yazıların sorumluluğu şair ve yazarlarına aittir. Tanıtım ve tahlil amacıyla kullanılacak küçük bölümler dışında dergi iktibas edilmemelidir. Her hakkı mahfuzdur.

Rıfkı Melûl Meriç
Doğumunun 100. Yılında Melûl Bir Sanatçı

Mustafa Kara*

> **Yahya Kemal meşhur "Itrî" isimli şiirini ona ithaf etmeseydi belki de kimse onun adını bilmeyecekti. Şair, "Bakî Efendi, Rıfkı Melûl bir de bendeniz Bizler ikinci devre melâmîlerindeniz." der.**

Giriş

XX. yüzyılın başında doğan, Osmanlı Devleti'nin son yılları ile Cumhuriyet döneminin ilk yıllarını idrak eden kültür ve sanat adamlarımızdan biri de Rıfkı Melûl Meriç'tir. Süleyman Rıfkı bugün Yunanistan topraklarında kalan Ferecik Beldesinde 1901 yılında doğdu. Edirne Sutânisi'nde başladığı orta tahsilini İstanbul Menbâu'l-İrfan İdâdisi'nde "Aliyyu'l-a'lâ" derecesi ile tamamladı. Tıp fakültesini son sınıfta iken terk etti. Yüksek Ticaret Mektebi'ne girdi. Nihayet İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Orta dereceli okullarda öğretmenlik, üniversitelerde öğretim görevliliği yaptı. 22

Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.

Ocak 1964'te vefat etti.
Yahya Kemal (ö.1958) meşhur "Itrî" isimli şiirini ona ithaf etmeseydi belki de kimse onun adını bilmeyecekti. Üsküplü şair onun için bir beytinde,

"Bakî Efendi, Rıfkı Melûl bir de bendeniz
Bizler ikinci devre melâmîlerindeniz"

derken kendisi de bir rubâîsinde bu sırrı fâş etmektedir.

"Her zerrede meknûn u hüdeydâ şevkız
Her türlü tecelliye müheyyâ şevkız
Âzâde-i külfet-i rusûmuz zira
Biz ehl-i melâmetiz serâpâ şevkız"
(...)

İslam İlimleri Enstitüsü

Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi 1949 yılında açıldığında Sanat Tarihi ve Felsefe dersleri ağırlıkta idi. İlk iki dekanın Sanat Tarihçisi (Arsebük –Yetkin) 3. ve 4. dekanların felsefeci olması da (Karasan-Egemen) bunun bir başka göstergesidir.
1951 yılından itibaren bu fakültede ders okutmaya başlayan Rıfkı Melûl, 1956'da aynı fakültenin çatısı altında kurulan İslam İlimleri Enstitüsü'nün genel sekreterliğini üstlenerek hizmetlerine devam etti. Fakültenin öğretim elemanlarının yanında o yıllarda, İslâm kültürüyle ilgili araştırma yapan

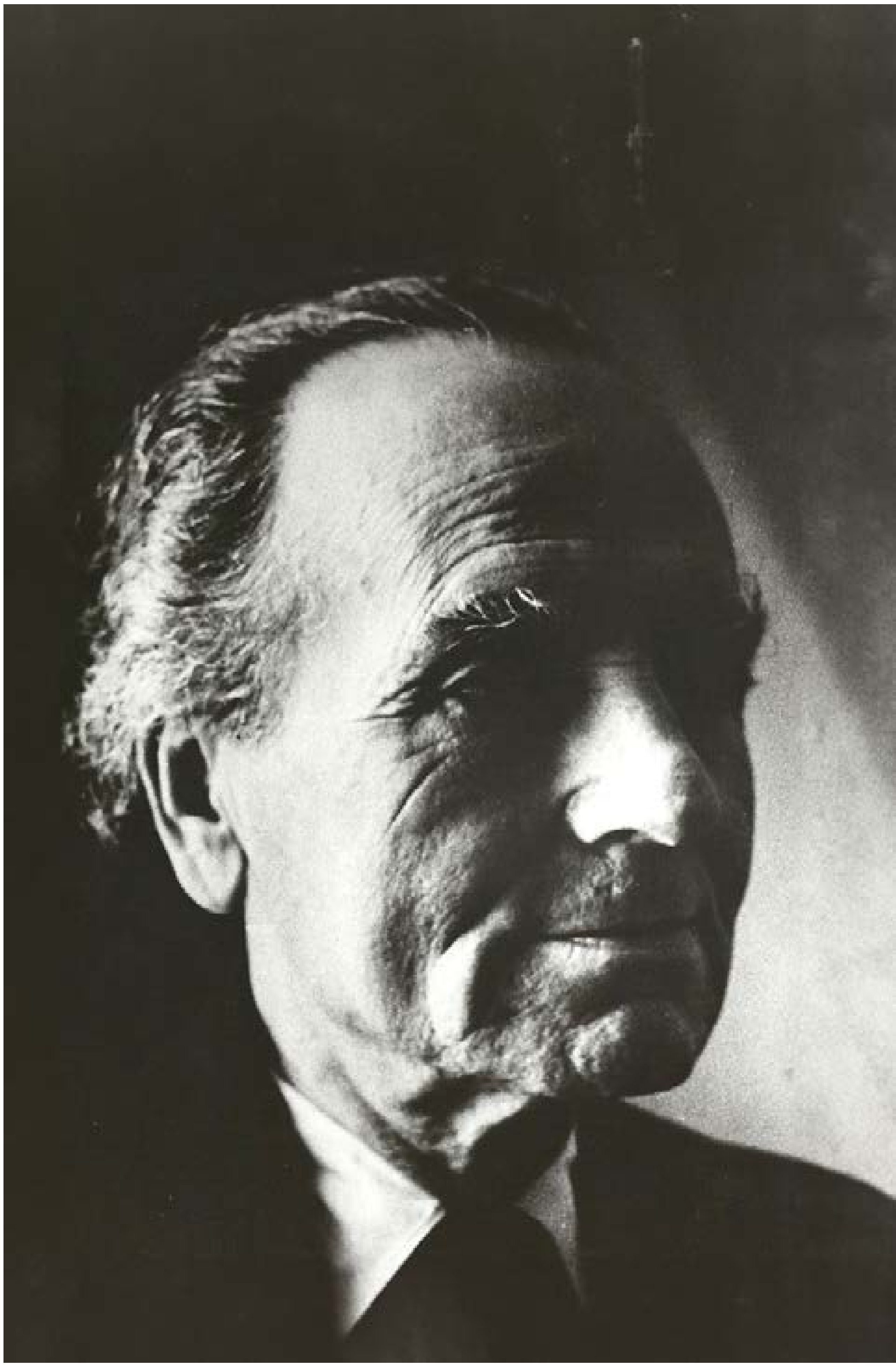

ilim adamlarını da bünyesinde toplayan Enstitü, 1959 yılından itibaren dergi yayınlamaya da başladı.
İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi'nin 1. sayısının ilk sayfasında Rıfkı Melûl'un iki rubâîsi yer aldı. Birinci rubâî, İslâmiyet'le insaniyet, ikinci rubâî, mahbûbiyetle Muhammediyet arasındaki bağı anlatıyordu.

Her daveti hep mağrifet-asâ niyyet
Mârufu safâ, münkeri nefsâniyyet
Tahkîk ile binnetîce öğrendim ki
İslâmiyyet'le birdir insâniyyet

Her zerrede şevk-ı sermediyet görünür
Mahz-ı ezeliyyet ebediyyet görünür
Dikkatle bakınca âlem-i hilkatte
Mahbûbiyyet Muhammediyyet görünür (...)

Mahmud Kemal ve Melâl

Rıfkı Melûl İbnü'l-Emîn'e (ö.1957) şiirleriyle ilgili olarak verdiği bilgilerin bir kısmı şöyledir : "Manzûmelerim, Servet-i Fünûn, Düşünce, Şebâb, Yarın, Hayat, Mihrab mecmualarında intişar etti. Bir divançe olacak kadar rubâî söylemiştim. Son rubâî şu idi:
Kurbiyetin ancak beni hoşgâm etdi
Kâfirken o nurun beni İslâm etdi
Bir anda bu Divân-ı Rubâîyyât'ı
Çeşmân-ı siyahın bana ilhâm etdi
Hâl ve şânıma mutabık bulduğum "Melûl'u" kullanmaktayım."
İbnü'l-Emîn bu mahlas için şöyle devam ediyor:
"Şu bizim şâir-i Melûl'e bak... Hakîkatte o Melûl'u kullanmıyor, Melâl onu kullanıyor ki zahiren ve bâtınen Melûl oluyor. Yüzüne yakından bakmaya lüzum yok, şöyle uzaktan göz gezdirilse Karadeniz'de gemileri batmış yahut doğduğu günden beri tabutlukta yatmış gibi hüzün ve melâle müstağrak olduğu görülür. İnsanlar yâd olundukları isimler ve mahlaslardan müteessir olurlar. Dünya diliyle beraber doğan, hüzün ve melâmet, bâhusus melâl-i şâiriyet yetmiyormuş gibi bir de senelerden beri Melûl namını kullanmaya kıyam etmiş"[1] (...)
Güzel sanatlarla tasavvuf psikolojisi arasındaki bağ bilinmektedir. Rıfkı Melûl, 1940'lı yılların başında eskiden beri beraber olduğu tasavvufî düşüncenin bazı noktalarını rubâîlerle terennüm etmeye başladı. Rubâîyyât-ı Melûl'ün önsözünde şöyle diyor: "1946 yılı başlarında tasavvufî ve felsefî mesleklerin akidelerini dörder mısra ile ifadeye teşebbüs etmiş ve bu vadide bir hayli rubai söylemiştim." O Yıllarda tasavvufî hayat legal olsaydı Rıfkı Melûl gibi sanatkâr ruhlu insanların çok daha muhteşem eserler ortaya koyabileceklerini düşünmek mübalağa olmamalıdır.
Rubâîlerinden dört tane aktaralım:

Zannetmeki bir bekri-i meynûşum ben
Bil neşve-i irfân ile bî-hûşum ben
Seyrangeh-i âlemde şaşırmış kalmış
Bir rind-i garîb-i hâne-berdûşum ben

[1] Son Asır Türk Şairleri (SATŞ) III/1493-1494. Hayatı için ayrıca bk. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (TDEA), VI/270-271s.

Va'd eylediğin şeb_i mükafât hani
Dilhaste-i aşkına müdâvât hani
İzhâr-ı mahabbette kusur ettimse
Ya lâiki olduğum mücâzât hani

Yaptın dil-i virânımı izâz ederek
Yıkdın beni bir âşk-ı nâsâz ederek
Ey yâr-ı cefâ-cu bana gadrin tâ-key
Azar ederek, cevr ederek, nâz ederek

Yâ Râb, beni Kays'dan beter Mecnûn et
Ol rûy-ı füsûnsâze ebed meftûn et
Lutfunla dûamı müstecâb eyle benim
Bimarlığı bende hemân efzûn et (...)"

Rubâiyyât-ı Melûl I

Meriç'in öndört rubâîsinin Hilmi Ziya tarafından yapılan şerhleriyle birlikte basılmasından meydana gelen bu eser 1951 yılında gün ışığına çıkmıştı.

Rubâîlerden biri Âzerbaycan şivesiyle kaleme alınmıştır.

Çun elh-i dilem gayri şiâr istemem
Câh istemenem özge medar istemenem
Men âşık-ı mahz-ı husn ü aşkam her giz
Yâr istemenem nakş u nigâr istemenem

Daha sonraki yıllarda da Âzerbaycan şivesiyle rubâî yazmaya devam etti:

Örgen ki sen özgesen balam men özge
Cân özge oluptur deyirem ten özge
Min cânımı maşuka fedâ eylemişem
Âşık göremirem men özümden özge[2]
(02.11.1961)

Hilmi Ziya: Muâsır Şârih

Geleneğimizde şiirleri şerh etme, düz yazı ile açıklama âdeti vardır. Fakat bu genellikle daha önceki asırlarda yaşamış şairlerin şiirlerini konu edinir. Hilmi Ziya Ülken bu geleneğe aykırı olarak yaşayan bir dostunun rubâîlerini şerh etti ve kitap bu şerhlerle yayınlandı. İşte Rıfkı Melûl'ün bir rubâîsi ve dostu tarafından şerhi:

Rubâî

Agyâr gözünde ihtilâl ehliydik
Âl ehli dalâl ehli vebâl ehliydik
Ammâ ki bu kâinât-ı fısk içre Melûl
Hâl ehli hayâl ehli kemâl ehliydik

Rıfkı Melûl, bu rubâîsinde, üstâd Yahya Kemâl'in nasihatine rağmen "ihtilâl" kelimesini muhafaza etti. Fakat bundan dolayı, sakın onun asrî manadaki "ihtilâl"i kastettiğini zannetmeyin. Aynı kelimeyi üstadın –bir gazelinde- oldukça yeni manasında kullandığını görmekteyiz:

On altı yaşına dâhil o şûh-ı Sa'dâbâd
Cihânı verdi idi ihtilâle devrinde

"İhtilâl", "halel" sülâsi-i mücerredin "iftiâl" babından halel getirmek, bozmak demektir. Rıfkı Melûl'ün şikâyeti, manevi hayata bîgâne olan kimselerin görüşleridir. Onca zemâne, fısk u fücûr içindedir. Hakikatte, o bütün insanlardan uzaktır: Hâl, hayâl ve kemâl ehlindedir.

"Hâl" tasavvufta "kâl"in zıddı diye anlaşılır. Ulemâ-yı rüsûm yâhut mantıkçılar, "kâl" yani söz (discours) ehli olduğu hâlde muta-

[2] 1930'lu yıllarda hızlanan Türkçe'yi özleştirme-yozlaştırma çabalarını tenkid etmek için "Dörtlek" adını verdiği rubâîler de kaleme aldı:
Hey tutkulu Tanrıçam savun anlağını/ Çöz angıların saptanımından bağını/ Ben algıladım anlakalır bir yaşamı/ Gel parçala sen de altbilinçsel ağını (1947)

savvıflar, yaşanmış tecrübe, derunî hâl (etat mystique) ehlidirler.
Hâris-i Muhâsibî, bundan dolayı, "tasavvuf psikolojisi"ne "ilm ü ahvâl" diyor. Ve (ruhî muhasebe-examen de conscience) neticesinde mutasavvıfın derece derece "nefs, kalb, ruh ve sır" mertebelerinde yükselerek asıl "sırr-ı hakikât"e ulaşacağını iddia ediyordu. "Hâl" kelimesiz ve mefhumsuz olarak yaşanmış olan "sırrî hâl"dir. O bilinmez, keşf olunur. Ve "zevk" ile yani duyularak ve yaşanarak anlaşılır. Bundan dolayı sırrî hâli yaşayan insanlara "ârif" mantıkî mefhumları sözlerle nakleden ve öğretenlere de "âlim" denir. "Ârif", "kâl"den vazgeçmedikçe "hâl"e ulaşamaz. Bunun için öğrendiği ve bildiği bütün şeyleri terk ederek gözünün, bir nevi desinstruction'la ruh ve sır âlemine çevirecektir. Fuzulî de böyle anlıyordu:
Hikmet-i dünya ve mâ-fihâ bilen ârif değil
Ârif oldur bilmeye dünya ve mâ-fihâ nedir
demek lazımdır. Fakat hâl ehli olanın yükseleceği mertebe hayal ehli olmak mıdır? Vahdet-i vücud dilinde hayal âlemi, bâtın ve gayb âlemi arasında ortalama bir yer tutar. İkisini birbirine bağlar ve bundan dolayı da 'âlem-i berzah' adını alırdı. Bugünkü psikoloji anlayışıyla, bir şeyi hayal etmek için, onun concret ihsaslarına sahip olmalı, yani evvelce onu dış âlemden almış bulunmalıdır. Psikoloji görünüşünde hayal etmek, tasavvur etmek daha aşağı bir derecedir.
Fakat yine tasavvufi manada bu, 'berzah âlemi'ne mefhumlar ve kelimeler dünyasından üstün bir değer vermek gerektir. Sevgilisinin hakiki ve concret varlığına tenezzül etmeyen ve aşkı yalnızca 'iç âlem'de kendi inşa ettiğimiz ruhi bir eser sayan idealist şair Fuzulî de böyle anlıyordu.
Hayaliyle tesellidir, gönül meyl-i visal etmez
Gönülden taşra bir yâr olduğun âşık hayal etmez
Hayal ehlinden sonra üstün olan 'kemal ehli' vahdet-i vücut telakkisine göre 'insan-ı kâmil' mertebesine yükselendir. İnsan-ı kâmil, hazarat-ı hamsin en yüksek derecesi olan mertebe-i camia'yı ifade eder. Hakk'ın ilmi, insan-ı kâmilin ilmidir. Hakk'ın zatı, insan-ı kâmilin zatıdır. Fakat tasavvufa göre bu birlik, Hıristiyanlıkta olduğu gibi hulul ve ittihat ile olmaz. Çünkü hülul, aslında ayrı olan iki varlıktan birinin, ötekini nüfuzu suretiyle olur. İnsan-ı kâmildeki ilim ise, vahdetin görünüşüdür. Bundan dolayı, kemal ehli olmak, tasavvufa göre, Tanrı ile âlem, ruh ile beden arasındaki bütün ikiliklerin üstüne yükselerek mutlak varlığın hakikati içinde görebilmek demektir. İnsan bu üstün dereceye ancak tasavvufi ahval tecrübesinden ve hayal âleminden geçtikten sonra ulaşabilir.[3]

Sevmek Sevmek Nâmütenâhî Sevmek

Vefatından sonra Faruk Kadri Timurtaş'ın (ö.1982) yazdıklarıyla onun sûret ve sîretine

[3] Rubâîyât-ı Melûl, I, 74-78 s.

dost hâlesiyle birlikte bir defa daha bakalım: "Rıfkı Melûl Meriç, üniversiteden hocamızdı. Yirmi yıl önce İstanbul Edebiyat Fakültesinde bize 'Osmanlıca' okutmuştu. Uzun saçlı ve tırnaklı, geniş alınlı, gür kaşlı, küçük, zayıf vücutlu bu hoca; bilinen, klasik tipte bir öğretici değildi. Dersleri de daha çok sohbet mâhiyetinde şeylerdi. Fakat biz, daha çok onun ders dışındaki sohbetlerinden zevk duyuyor, faydalanıyorduk. Kısa zamanda arada köklü bir dostluk kuruldu. Ondan çok şeyler öğrendik. Eski dil ve divan şiiri zevk ve bilgisini ondan aldım diyemem. Fakat o bize öyle sevgiler ve zevkler aşıladı ki, bunları daha önce ya hiç tanımıyor, ya da çok az biliyorduk. Yıllar geçtikçe derinleşen bu sevgilerin başlıcaları İstanbul sevgisi, çay zevki, Yahya Kemal sevgisi, klasik Türk musikisi sevgisi, sohbet zevki gibi hususlardır.
Rıfkı Melûl, İstanbul'u çok iyi bilen, onun açık ve gizli güzelliklerini en iyi tanıyan bir kimseydi. Güneşin doğuşu, gurûb, mehtâb hangi semtte daha güzel seyredilebilirdi; ondan öğrenmiştik. Emirgân'ı ve Boğaz'ın başka füsunlu yerlerini o bize tanıtmıştı.
Sabahın erken saatlerinde Kandilli'den Kanlıca'ya kadar yürüyüşün zevkini tattıran da oydu. Yahya Kamal'in de pek sevdiği Kanlıca'daki "Mihrâbâd" tepesine ilk defa onunla çıkmıştık.
Liseyi bitirdiğim zaman şiir anlayışı bakımından daha çok Ahmet Haşim, Necip Fazıl ve Faruk Nafiz'e bağlıydım. Rıfkı Melûl, hocası Yahya Kemal'e karşı sevgi ve ilgimizi arttırdı, genişletti. Büyük şairi de sanırım ilk defa onun delâletiyle görmüştük.
Rıfkı Melûl, bize klasik Türk musikisini sevmeyi ve anlamayı da öğretti. Belediye Konservatuvarı İcrâ Heyeti'nin konserlerine ilk defa onunla gittik. Ve sonra yıllar yılı devam etmeden duramadık.
Çay zevkini de birçoklarımız ondan aldık. Ben küçüklüğümde çayı pek bilmezdim. Çünkü evimizde çok seyrek pişerdi. Liseyi yatılı okumuştum. Kalabalık her müessesede olduğu gibi, orada da çay diye verilen; sıcak, renkli sudan ibaret bir nesneydi. Rıfkı Hoca güzel çay yapılan yerlere götürerek bu zevki de tattırdı.
Şehzâdebaşı'ındaki Yavru'nun kahvesini böylece öğrendik. Orada Neyzen Tevfik'i de tanımış olmamız ayrı bir saadetti. Beyazıt'taki meşhur Küllük kahvesine de böylece devama başladık. O zaman da güzel hikâyeler yazan, fakat henüz neşretmeyen Tarık Buğra ile Küllük'te tanışmamızı sağlayan da yine Rıfkı Melûl olmuştu. Buğra onun eski talebesiydi.
Kahvehâneler ve kahvehâne sohbetleri başlı başına bir âlemdir. Sohbetin, hatta dedikodunun diyeceğim nasıl bir zevk olduğunu Rıfkı Hoca'dan gördük. Güzel ve esprili konuşuyordu. Etrafı hatta arkadaşları birbirine çekiştirdiği olurdu. Bunları daima hoş karşılardık. Çünkü tatlı anlatırdı ve iyi niyetliydi. Rıfkı Melûl Meriç, eşi az bulunur bir münev-

RIFKI MELÛL MERİÇ

TÜRK

TEZYİNÎ SAN'ATLARI

GÜZEL SAN'ATLAR AKADEMİSİ NEŞRİYATINDAN

1 9 3 7

ver kültür adamıydı. Eski devir münevver tipini son derece iyi temsil ediyordu. Eski münevverlerimiz millî kültür ve medeniyetimizin birçok cephelerini iyi bilen kimselerdi. Rıfkı Melûl de eski dil, edebiyat, tarih, musikî, mimarî ve tezyini sanatlarımızı çok iyi biliyordu. Bunların birçoğunda ihtisas sahibiydi. Esasında dil ve edebiyat hocası olduğu hâlde, Osmanlı tarihini en iyi bilenlerdendi. İlâhiyat Fakültesi ve Güzel Sanatlar Akademisi'nde ise Türk Sanat Tarihi okutuyordu. Rıfkı Melûl'ün kitabelere dair eseri bulunduğu gibi, Mimar Sinan'ın biyografisine ait araştırması ve Türk tezyinî sanatlarından hat sanatı hakkında kitabı da vardır. Daha başka incelemeleri de olmakla beraber, kendisinden beklenen büyük eserleri maalesef verememiştir.

Rıfkı Melûl Meriç, aynı zamanda iyi bir şairdi de. Eski ve yeni tarzda pek çok şiir yazmıştır. Aruz veznini son derece iyi kullanırdı. O bilhassa rubâî sahasında üstattı. Türk edebiyatında onun kadar çok ve güzel rubâî yazmış başka sanatkâr yoktur.

Binlerce rubâî meydana getirmiştir. Son devrin rubâî üstadları olan Muhyiddin Raif, Yahya Kemal ve Arif Nihat Asya'dan daha ileri geçmiştir dersek, mübalağa etmiş sayılmayız. Fakat ne yazıktır ki, bunların büyük bir kısmı neşredilmediği ve bir tarafa yazılmadığı için hemen hemen kaybolmuş durumdadır. Rıfkı Hoca'nın rubâîdeki kudretini şu mısralar göstermeye yeter sanıyorum:

Yalnız ne çocuklar gibi vâhi sevmek
Hem sade ne maddî, ne ilahî sevmek
Ömrümce süren tek ve uzun rüyada
Sevmek...sevmek...nâmütenâhî sevmek..."[4]

(Kısaltılmış ve düzenlenmiştir.)

(Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Cilt: 12, Sayı:1, 2003, s. 1-27)

[4] Hisar, Şubat 1964/2, 18-19 s.

RIFKI MELÛL MERİÇ

(1901-1964)

Şimdi Yunanistan'a bağlı Ferecik-Dedeağaç'ta doğdu. Asıl adı Süleyman Rıfkı Coşkunmeriç'tir. Şiirlerinde Melûl mahlasını kullandı. Ortaöğrenimini Edirne Sultanisi (Lisesi), İstanbul İdadisi (Lisesi) ve Menbau'l İrfan Özel Lisesinde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu.

Ankara Etnografya Müzesinde çalıştı. 1928 yılından itibaren Ankara, Kütahya, Akşehir, Adana, İstanbul liselerinde Türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptı. Türk Tarih Kurumu İstanbul Bölgesi Kitabeleri Derleme Başkanlığı görevinde bulundu. İstanbul Edebiyat Fakültesi, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ve Ankara İlâhiyat Fakültesinde Osmanlıca, edebiyat ve sanat tarihi dersleri verdi.

Rubaileri ile dikkat çekti. Şiirleri Servet-i Fünûn, Sebab, Düşünce, Yarın, Hayat, Mihrab dergilerinde yayımlandı. İstanbul Fetih Derneği, İslâm İlimleri Enstitüsü gibi derneklerde üye ve yönetici olarak çalıştı.

Kitapları/ Şiir: İnkıraz (1928), Rubaiyyat-ı Melûl (1951).

Tarihle yaşıt belki bu pîr İstanbul
Her gün yeni bir zevke esîr İstanbul
Yaz kış, gece gündüz, sabah akşam demeden
Eğlenmede zengin ve fakîr İstanbul

TAHSİN BANGUOĞLU

(1904-1989)

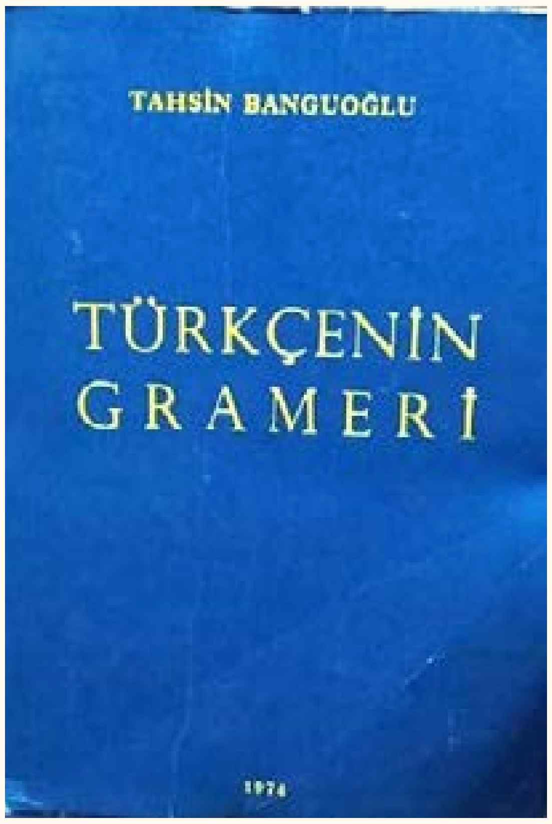

Günümüzde Yunanistan sınırları içinde bulunan Drama'da doğdu. İlkokula Drama'da başladı. Sekiz yaşındayken ailesi ile birlikte İstanbul'a göç etti. İlk ve orta öğrenimlerini Balıkesir ve İstanbul'da tamamladı. İstanbul Erkek Lisesinden mezun oldu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi.
Ankara Gazi Terbiye Enstitüsünde dersler verdi. 1932'de Almanya'ya gitti. Berlin ve Breslau Üniversitelerinde doktora öğrenimi gördü. Yurda dönünce Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde öğretim üyesi oldu.
Türk dilinin sadeleştirilmesi hareketlerinde etkin rol oynadı. 1940 yılında, dönemin Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel'in isteği üzerine *Ana Hatlarıyla Türk Grameri* kitabını yazdı.
Bingöl milletvekilliği ve Halkevleri başkanlığı görevlerinde bulundu. 1948-1950 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı yaptı. 1961'de Edirne senatörü seçildi.
İstanbul'da öldü.
Başlıca Eserleri: *Türk Grameri I: Sesbilgisi* (1959), *Türkçenin Grameri* (1974), *Kendimize Geleceğiz* (1986)

(Geniş bilgi için bk. İlker Dere, Tahsin Banguoğlu, Akıl Fikir Yayınları, İstanbul 2014)

Mümkün

Seksen sene duymak ve düşünmek bir gün
Ölmek ve gömülmekle yok olmak ne için
Mümkün değil idrâki bunun varlıkta,
Yoklukta bu imkânı düşünmek... Mümkün.

Çocuk ve Rubai

Tacettin Şimşek

Yecep'in Y'si

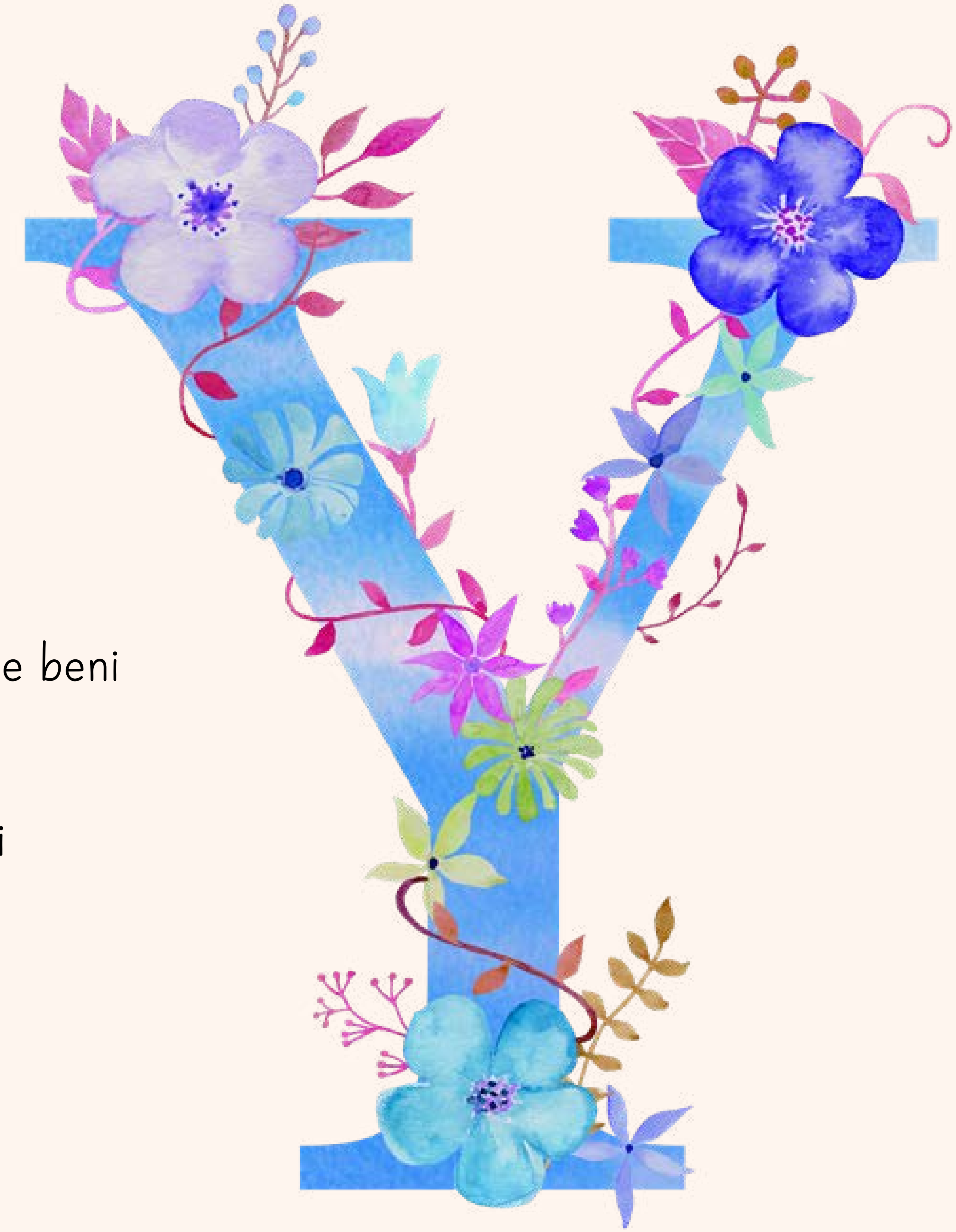

Bilmem ki
        neden anlamıyoy kimse beni
Alfabemizin
        bendeki hey hayfi yeni
Heykes Yusuf'un Y'si diyoy
        biy hayfe
Soysam bulamazlay
        Yecep'in Y'si hani

Bir Güfte *Bir Beste*

Sâkî Yine Lezzet Dolu Akşamlara Gel

Beste : Yılmaz Karakoyunlu
Güfte : Yılmaz Karakoyunlu
Makam : Kürdîlî Hicazkâr
Usûl : Sofyan

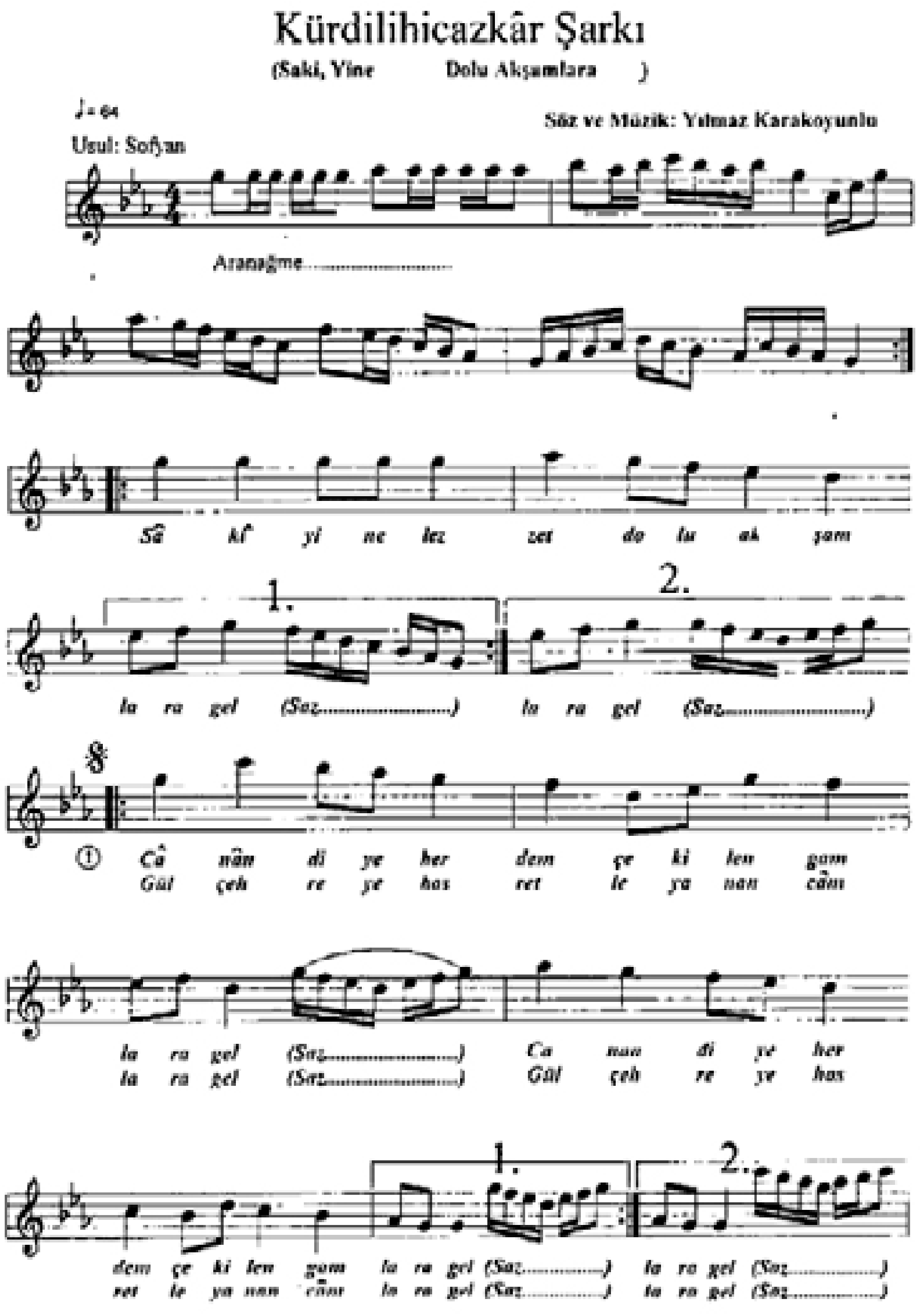

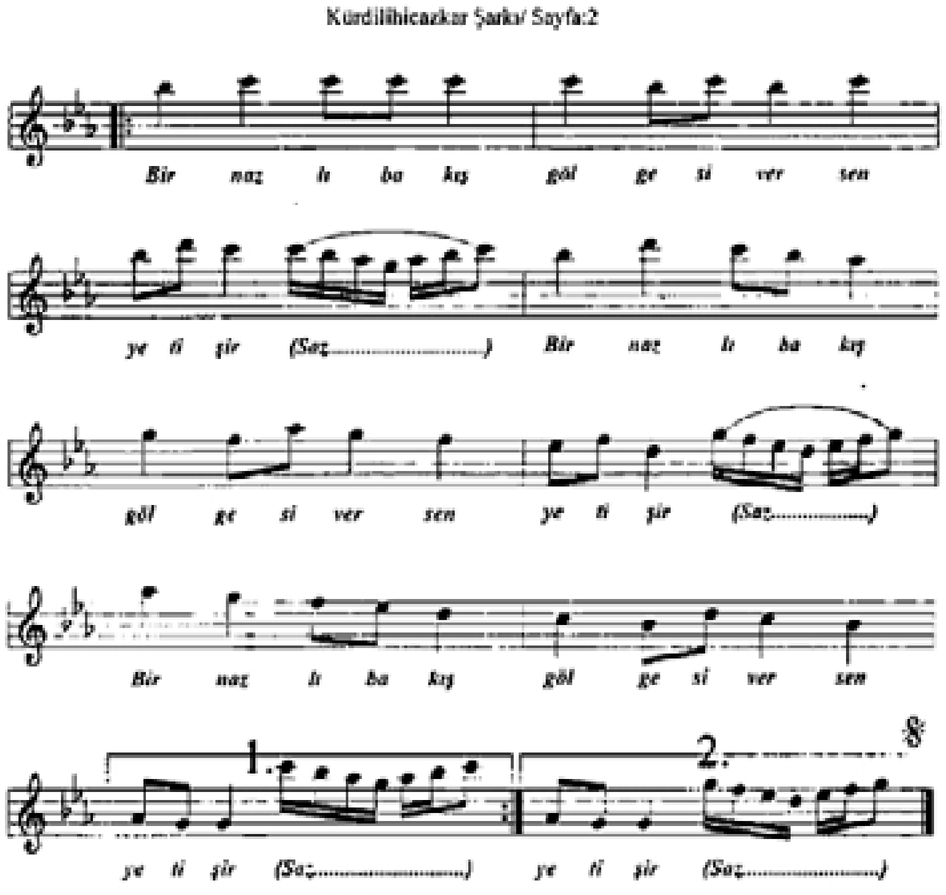

Kürdilihicazkâr Şarkı

Rubai
Sâki yine lezzet dolu akşamlara gel.
Cânân diye her dem çekilen gamlara gel.
Bir nazlı bakış gölgesi versen yetişir,
Gül çehrede hasretle yanan câmlara gel.

Vezin: Mefûlü / Mefâilü / Mefâilü / Feûl

Mescid-i Aksa'da Zaman

İsa'da zaman yürürdü,
        Musa'da zaman;
Musa'nın elinde saklı
        asada zaman.
Kirlettiği günden beri
        Ye'cüc Me'cüc,
Donmuş gibidir
        Mescid-i Aksa'da zaman.

Mescid-i Aksa Hüznü

Menzil çok uzak,
        yük çok ağır,
        yol çok uzun...
Her zerresi bir damla ateş
        ruhumuzun.
Gözyaşları kanlı Kubbetü's-Sahra'nın;
Çoktan beridir
        Mescid-i Aksa mahzun.

Kudüs Ağlarsa

Dünya yeşerir
bizde umut varsa eğer
Ruhun ebedî yıldızı
parlarsa eğer
Rabbim kerem et
talihi gülsün Kudüs'ün
İslamiyet ağlar
Kudüs ağlarsa eğer

Kudüs İstanbul'dur

İlk kıblemiz olmak
ne muazzam bir onur
Namus ve şeref misali
elbet korunur
Aslında Kudüs
Kudüs değildir yalnız
Hem Mekke Medine
hem de İstanbul'dur

Kalsın Sana Bizden

Biz, sevgiye kaç can ödedik bunca zaman,
Kaç asrı yıkar döktüğümüz aşklara kan,
Gel girme, şu gönlün açılan bahçesine;
Kalsın sana bizden de ölümsüz bu cihan!

Gel, Tut Yüreğimden

Aşkın ateşinden tutuşan gönlüm var,
Gönlüm bu ateşten nice yıldır bîzar,
Gel, tut yüreğimden, beni kurtar artık;
Gel, ey gecenin gönlüne hapsolmuş yâr!

Rubailerinizin değerlendirilmesini veya yayımlanmasını isterseniz aşağıdaki e-posta adresine gönderebilirsiniz. Şiirle kalmanız dileğiyle...

rubaidergisi@gmail.com